

TW TECHNISCH WEEKBLAD

Home | Nieuwsarchief | **Opinie** | Rubrieken | Dossiers | Tabellen | Agenda

Technisch Weekblad / **Opinie** / Commentaar / Draagkracht

Draagkracht

20 juni 2014 • Erwin Boutsma

We kenden al begrippen als de CO₂-voetafdruk en de **watervoetafdruk**. Nu zijn verschillende van dergelijke 'voetafdrukken' samengebracht in een wetenschappelijk, maar **zeer toegankelijk artikel in Science**, met als resultaat een totale milieuvoetafdruk (environmental footprint) voor een product of handeling die iets zegt over 'how much of the available capacity within the planetary boundaries is consumed'.

De (mede-)bedenker van dit concept om de belasting van ons milieu te kwantificeren, Arjen Hoekstra, hoogleraar watermanagement aan de Universiteit Twente, pleit voor een methode om een gecombineerde waarde toe te kennen aan het gebruik van water, energie, grondstoffen, landgebruik, etc., zodat we van elk product of handeling inzicht hebben hoe het zich verhoudt tot de draagkracht van onze planeet. Duurzaamheid in zijn zuiverste vorm.

Erwin Boutsma is
hoofdredacteur van
Technisch Weekblad

BETA^{BANEN.nl}

- » CNC Operator/programmeur
- » Area Sales Manager bij VAF Instruments B.V.
- » Plant Manager Bulgarije
- » Constructeur Machinebouw
- » MAROFF

Iedereen met een interesse die verder reikt dan de voordeur, voelt eigenlijk al aan dat Hoekstra het bij het rechte eind heeft. Zó moeten we het aanpakken. We redden het niet met het af en toe kopen van een ecologisch verantwoorde spijkerbroek, het navullen van een flesje bronwater met kraanwater, of een moeizaam bevochten maximale stijging van CO₂-uitstoot van 2 %. Rigoureuze maatregelen zijn nodig en om dat te doen met behoud van de levensstandaard waaraan we gewend zijn geraakt, is een wereldwijde benadering nodig. Maar dat is een enorme uitdaging: 'Short-term resource security is still of greater interest to governments and companies than the long-term sustainability of supplies and their consumption.' Het is bekend uit de psychologie dat de gemiddelde mens niet goed kan anticiperen op gebeurtenissen die plaatsvinden over meer dan één generatie.

Het artikel heeft parallellen met het prachtige, confronterende boek *Hamburgers in het paradijs* van hoogleraar voedingstechnologie Louise Fresco. Ze wijst er – in meer genuanceerde termen dan ik hieronder doe – op dat er een inherente hypocrisie zit in onze westerse manier van omgaan met voedsel: populaire superfoods – onzinnig als ze zijn – zorgen voor armoede bij de producenten; vlees eten kun je niet los zien van melkveehouderij, dus vegetariërs zijn niet 'beter' dan vleeseters; biologische landbouw is per definitie een inefficiënte en milieubelastende manier van voedsel verbouwen; biobrandstoffen zorgen op reusachtige schaal voor ontwrichtingen van de voedsel economie.

Gebruikers van superfoods, vlees, biologische producten en bioethanol – net zozeer als de gebruikers van grondstoffen als water, erts en fossiele brandstoffen die Hoeksema noemt als onderdelen van zijn environmental footprint – kiezen er min of meer onbewust voor om onwetend te blijven of vooral de positieve delen van hun consumptiegedrag selectief te onthouden. Ignorance is bliss.

Cruciaal is daarom een leidende rol van mensen op invloedrijke posities om op wereldschaal een verandering in ons denken te bewerkstelligen. Enkele bedrijven of landen redden het niet, omdat ze – althans in het begin – zichzelf daarmee economisch op een achterstand zouden zetten. Het moet dus op wereldschaal veranderen, in de hele keten van grondstoffendelver tot eindgebruiker, inclusief de beleidsmakers. Maar, zo zegt Hoeksema: 'Profound, effective, socially accepted, and long-lasting changes as required to a truly sustainable transition have yet to occur.'

Kortom, we hebben visionairs nodig. Top-down of bottom-up.

